ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى

ئۆسكەك پادىشاھ

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

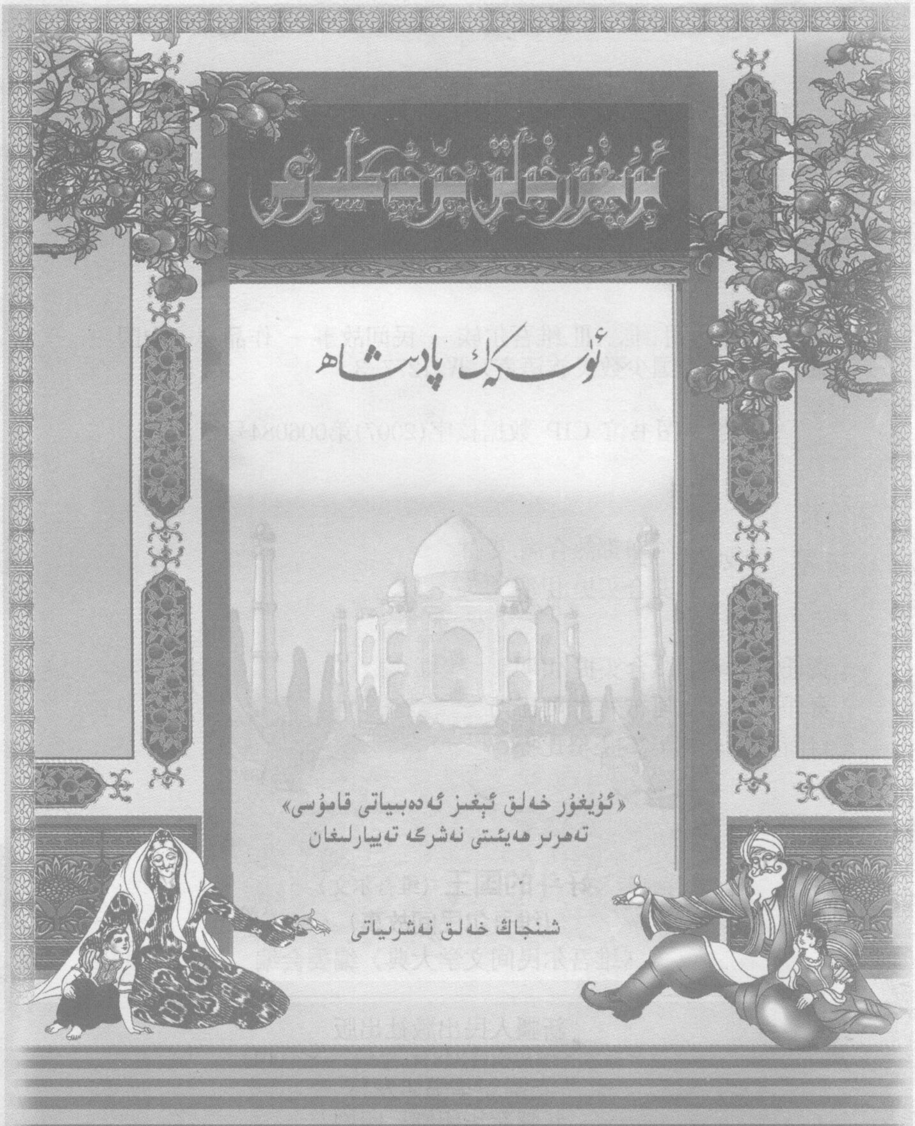

ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى

ئۆسكەك پادشاھ

«ئۇيغۇر خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى قامۇسى»
تەھرىر ھەيئىتى نەشرگە تەييارلىغان

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى

ئۈرۈمچى 2007-يىلى

图书在版编目(CIP)数据

好斗的国王：维吾尔文/《维吾尔民间文学大典》编委会编. -乌鲁木齐：新疆人民出版社，2007.1
（维吾尔民间故事）
ISBN 978-7-228-10823-7

Ⅰ.好... Ⅱ.维...Ⅲ.维吾尔族 - 民间故事 - 作品集- 中国 - 维吾尔语（中国少数民族语言）Ⅳ.I277.3

中国版本图书馆 CIP 数据核字(2007)第006084号

策　划：阿布都热合满.艾白
艾合买提.伊明

责任编辑：艾合买提.伊明
责任校对：阿布列孜.阿巴斯
封面设计：买买提.努比提

好斗的国王（维吾尔文）
（维吾尔民间故事）
《维吾尔民间文学大典》编委会编

新疆人民出版社出版
（乌鲁木齐解放南路348号 邮编： 830001）
新疆新华书店发行
新疆新华印刷厂印刷
880×1230毫米 32开本 2.375印张
2007年1月第1版　2007年1月第1次印刷
印数：1-5000

ISBN 978-7-228-10823-7　定价：4.50元

پىلانلىغۇچىلار: ئابدۇراخمان ئەبەي
ئەخمەت ئىمىن
مەسئۇل مۇھەررىرى: ئەخمەت ئىمىن
مەسئۇل كوررېكتورى: ئابلىز ئابباس
مۇقاۋا لايىھىلىگۈچى: مەمەت نەۋبەت

ئۇيغۇر خەلق چۆچەكلىرى

ئۇسكەك پادىشاھ

«ئۇيغۇر خەلق ئېغىز ئەدەبىياتى قامۇسى» تەھرىر ھەيئىتى نەشرگە تەييارلىغان

*

شىنجاڭ خەلق نەشرىياتى نەشر قىلدى
(ئۈرۈمچى شەھىرى جەنۇبىي ئازادلىق يولى 348 №)
شىنجاڭ شىنخۇا كىتابخانىسىدىن تارقىتىلدى
شىنجاڭ شىنخۇا باسما زاۋۇتىدا بېسىلدى
فورماتى: 1230 × 880 مىللىمېتىر، 1/32
باسما تاۋىقى: 2.375
2007 ـ يىل 1 ـ ئاي 1 ـ نەشرى
2007 ـ يىل 1 ـ ئاي 1 ـ بېسىلىشى
تىراژى: 1 ـــ 5000
ISBN 978-7-228-10823-7
باھاسى: 4.50 يۈەن

پىلانلىغۇچىلار: ئابدۇراخمان ئەبەي، ئەخمەت ئىمىن

مەسئۇل مۇھەررىرى: ئەخمەت ئىمىن

مۇقاۋىنى لايىھىلىگۈچى: مەمەت نەۋبەت

此为试读，需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com

مۇندەرىجە

ھەسنەم ۋە گۈلپەرى 1
ھۆۋەي باتۇر 27
ئىبرەت 36
ھېكمەتلىك سۆز 37
ئۆسكەك پادىشاھ 58
پادىشاھنىڭ سالىمى 70

ھەسنەم ۋە گۈلپەرى

بۇرۇنقى زاماندا، مەغرىب تاماندا مەھمۇد، ھاۋاخان ئىسىملىك بىر ئەر ـ خوتۇن ئۆتكەنىكەن. ئۇلارنىڭ ئىككى ئىغىز كەپىدىن باشقا ھېچنېمىسى يوق بولۇپ، تومىقى چۇشسە خۇدانىڭ زېمىنىغا چۇشىدىكەن. ئۇلار مەھەللىدىكى كاتتا بىر باينىڭ يېرىنى ئىجارىگە ئېلىپ تېرىپ تۇرمۇشىنى سېرىقتال ئۆتكۈزىدىكەن.

ئۇلارنىڭ ھەسنەم ئىسىملىك بىر ئوغلى بولۇپ، تولىمۇ ئىشچان ئىكەن، ئاتا ـ ئانىسىمۇ ئۇنىڭغا ئامراق ئىدىكەن. باھار كېتىپ ياز كەپتۇ. ھەسنەممۇ ئون تۆت ياشقا كىرىپ قاپتۇ. ئورما باشلانغان كۇنلەرنىڭ بىرىدە، ھەسنەم دادىسى بىلەن بىللە بۇغداي ئورۇش ئۇچۇن ئېتىزلىققا بېرىپتۇ ۋە ئورمىغا چۇشۇپ كېتىپتۇ. ھەسنەم ئورما ئوروشتا دادىسىدىن قېلىشماپتۇ. دادىسىمۇ ئۇنىڭدىن كۆپ رازى بوپتۇ. ھەسنەم كەچكىچە ئىشلەپ، ھېرىپ ئۆرە تۇرغۇچىلىكى قالماپتۇ، كۆزلىرى قاراڭغۇلىشىپ، قىر بېشىدا ئولتۇرۇپ قاپتۇ. بۇنى كۆرگەن دادىنىڭ ئوغلىغا

ئىچى ئاغرىپ:

— ئوغلۇم، سەن ئۆيگە بېرىپ ئارام ئالغىن، مەن قالدى بۇغدايلارنى ئورۇۋېتىپ ئارقاڭدىن يېتىپ بارىمەن، — دەپ-تۇ. ھەسىنەم كۆزىنى ئاران ئېچىپ:

— ياق، دادا، سىز بۇنچىلىك ئىشنى تۈگىتەلمەي-سىز، — دەپتۇ - دە، ئورنىدىن تۇرماقچى بوپتۇ، ئەمما ئورنىدىن تۇرالماپتۇ. دادىسى ئۇنى ئۇنىمىغىنىغا قويماي، ئېتىز بېشىدىكى قېرى سىيدە تۈۋىگە ياتقۇزۇپ قويۇپ، ئالدىراپ ئۆز ئىشىغا كىرىشىپتۇ. ھەسىنەم بىرپەستىن كې-يىن تاتلىق ئۇيقۇغا غەرق بوپتۇ. شۇ ھامان ئۇنىڭ ئۈس-تىدە ھەيۋەتلىك بىر قۇش پەيدا بوپتۇ - دە، بىردىنلا پەسلەپ، ھەسىنەمنى كۆتۈرۈپلا ھاۋاغا تېز ئۆرلەپ كۆزدىن غايىب بوپتۇ.

ئەمدى ئىككى كەلىمە سۆزنى شاھ بەرقۇتتىن ئاڭلاي-مىز:

كۇھىقاپتا تاغ - دەريالىرى ۋە باغۇ بوستانلىرى كۆپ، ئاۋات بىر شەھەر بار ئىكەن. ئۇنىڭ پادىشاھى شاھ بەرقۇت ئىكەن. ئۇ ئەلنىڭ دەردۇ ھالىغا قىلچە يەتمەيدى-كەن، ھەرەمخانىلىرىغا نازىنىنلارنى يىغىپ كەيپ - ساپا قىلىدىكەن. شاھ بەرقۇتنىڭ ئوڭ قول ۋەزىرى قارا نىيەت ئىكەن. ئاغزىدا پادىشاھنى ماختاپ - ئۇچۇرۇپ يۈرسىمۇ، دىلىدا شاھلىق تەختىنى تارتىۋېلىش غەرىزى قۇترايدىكەن. ئۇ بۇ مەقسىتىگە يېتىش ئۈچۈن پادىشاھنىڭ قىزى گۈل-

پەرنى قولغا چۈشۈرۈپ، ئۇنى ئەمرىگە ئېلىشنى ئويلايدىـ
كەن. پادىشاھ بۇ قارا نىيەت ۋەزىرنى قەۋەتلا ياخشى كۆردىـ
دىكەن. گۈلپەرى سېھىرگەرلىك ئىلمىدە ئاتىسىدىن ئۇستـ
تۇن تۇردىكەن.

كۈنلەردىن بىر كۈنى ئوك قول ۋەزىر پادىشاھقا ئەلچى
كىرگۈزۈپ، گۈلپەرىنى سوراپتۇ. پادىشاھمۇ بۇنىڭغا ماقۇل
بوپتۇ. گۈلپەرى قوشۇلماپتۇ. گۈلپەرى زورلۇق، بېسىم
ئالدىدا:

ــ شاھ دادام بىلىپ قالسۇنكى، مەن ئۆزۈم بىلەن
بىر كۈندە تۇغۇلغان يىگىت بىلەن توي قىلىمەن. بۇنىڭغا
ئۇنىمايدىكەن، ئۆلۈشكە رازىمەنكى، دۇنيادىن ھېچ كىشىگە
ياتلىق بولماي ئۆتۈپ كېتىمەن، ــ دەپتۇ. بۇنى ئاڭلىغان
زالىم پادىشاھ ۋەزىرىگە ئەمر قىلىپ:

ــ بۈگۈندىن ئېتىبارەن قىزىم بىلەن بىر كۈندە تۇـ
غۇلغان يىگىتلەرنىڭ ھەممىسىنىڭ كاللىسى ئېلىنسۇن.
ئۇ قايسى ئىقلىمدا بولسىمۇ، مېنىڭ دېگىنىم بويىچە
بېجىرىلسۇن! ــ دەپتۇ.

ياۋۇز ئوڭ قول ۋەزىر پەرماننى قولىغا ئالغان ھامان
زور قىرغىنچىلىق باشلىنىپتۇ. ئۇنىڭ ئېبلىس قولى ھەـ
سىنەمنىڭ يۇرتىغا يەتكۈچە، گۈلپەرى پۈتۈن ئالەمنى سەيـ
لە قىلىپ ئۆزىگە لايىق ئىزدەپتۇ. ئۇ ھەسىنەمنىڭ يۇرتىغا
كېلىپ، ئۇنىڭ ھۆسن ـ جامالىنى كۆرۈپ ئۆزىگە مۇناـ
سىپ كۆرۈپتۇ ـ دە، ھەسىنەمنى ئەپقېچىپتۇ ۋە ئۇنى

سىنىماق ئۈچۈن ئوردا شەھىرى ئالدىدىكى چەشمە بۇلاق تۈۋىگە تاشلاپتۇ.

ھەسىنەم ئويغانغۇدەك بولسا، چەشمە بۇلاق تۈۋىدە تۇرغۇدەك. ئالدىدا ئاجايىپ بىر كاتتا شەھەر ئوتقاشتەك چاقناپ تۇرۇپتۇ. بۇنى كۆرگەن ھەسىنەم ھەم ھەيران بوپ-تۇ، ھەم قورقۇپتۇ، قورققىنىدىن كۆزلىرى جامدەك ئېچى-لىپتۇ.

ئۇ ئورنىدىن تۇرۇپ بۇلاق يېنىدىن ئۆتىدىغان چوڭ يولغا چۈشۈپتۇ ـ دە، شەھەرگە قاراپ مېڭىپتۇ. بىر چاغدا ئېگىزلىكى ئاسمانغا تاقىشىپ تۇرغان بىر ئىمارەت كۆزگە چېلىقىپتۇ. ئۇ ھەيرانلىق ئىلكىدە قارىغۇدەك بولسا، بۇ سەلتەنەتلىك ئىمارەتنىڭ بىرمۇ تۈۋرۈكى يوق، ئاسماندا مۇئەللەق تۇرغۇدەك. تاملىرى كۈمۈشتىن قوپۇرۇلغان بۇ ئىمارەتنىڭ قاشتېشى راملىق پەنجىرىسىدىن بىر قىز قاراپ تۇرۇپتۇ. ئايتاپ تەلەتلىك، قۇياش يۈزلۈك بۇ ساھىبجامالنى كۆرگەن ھەسىنەم ھوشىدىن كەتكىلى تاس ـ تاماس قاپتۇ. ئۇ بۇ ساھىبجامالنىڭ ئىشقى پىراقىدا بارلىق غەم ـ غۇسسىلەرنى ئۇنتۇپتۇ. ھەسىنەم ئۆزىنى زورغا بېسىپ سوراپتۇ:

ـــ ئەي مەلىكەم، بۇ قەيەر؟

ـــ بۇ كوھىقاپ شاھى شاھ بەرقۇتنىڭ ئوردىسى، ـــ دەپتۇ جاۋابەن قىز.

ئاتا ـ ئانىسىدىن: «كوھىقاپ بىلەن بۇ يەرنىڭ ئارىلى-

قى ئۇچ مىڭ يىللىق يول» دەپ ئاڭلىغان ھەسەنەم قورقۇپ كېتىپتۇ ھەم ئۆزىنىڭ نېمە ئۇچۇن، قانداق بولۇپ بۇ يەرگە كېلىپ قالغانلىقىنىڭ سەۋەبىنى بىلەلمەي تازا بېشى قېتىپتۇ. دەل شۇ چاغدا قىز:

— ئەي يىگىت، سىز كۆپ قايغۇرماي، مۇشۇ مېنىڭ شىگىز بويىچە مېڭىۋېرىڭ، شۇ چاغدا بىر باغقا چىقىسىز، يېمەك - ئىچمەك، ئوزۇق - تۈلۈكىڭىز شۇ يەردە بولىدۇ، — دەپتۇ.

ھەسەنەم بۇ ساھىبجامال مەلىكىنىڭ كۆرسەتمىسى بويىچە ماڭغانىكەن، ئالتۇن دەرۋازىلىق بىر ھەشەمەتلىك باغقا كېلىپ قاپتۇ. باغ شۇنچىلىك ھەيۋەت ۋە گۈزەل ئىكەنكى، خىلمۇخىل مېۋىلەر پىشىپ، ساڭگىلىشىپ تۇرىدىكەن، قۇشلار سايرىشىپ كۆڭۈللەرنى شاد، دىلنى مەپتۇن قىلىدىكەن.

ھەسەنەم شىرىلداپ سۇزۇك سۇ ئېقىپ تۇرغان ئېرىقنى بويلاپ ماڭغانىكەن، كاتتا بىر ئىمارەت ئالدىغا كەپتۇ ۋە شۇ ھامان «سالام» دېگەن ئاۋاز بىلەن تەڭ دەرۋازا ئېچىلىپتۇ. ھەسەنەم قىرىق ئىشىكتىن ئۆتۈپ ھەشەمەتلىك بىر سارايغا كىرىپتۇ. ئۇنىڭدا خىلمۇخىل نازۇنېمەتلەر تىزىپ قويۇلغانىكەن. ھەسەنەم ئۇنىڭ ھەرقايسىسىدىن تېتىپ بېقىپتۇ، بىر - بىرىدىن تەملىك ۋە مەززىلىك تائاملارنى يەپ قورسىقى تويۇپتۇ. ئۇ ھەشەمەتلىك سارايدا ئولتۇرۇپ، ئۆزىنىڭ ئاددىي كەپىسى ۋە مېھرىبان ئاتا -

此为试读，需要完整PDF请访问: www.ertongbook.com

ئانىسىنى ئەسلەپ ناخشا ئېيتىپ يىغلاپتۇ:

ئەزىز يۇرتۇم، ئىسسىق كۆلبەم قايدىسەن؟
مېھرىبانىم مەھمۇد ئاتام قايدىسەن؟
مېھرى يالقۇن ھاۋا ئانام قايدىسەن؟
بىرگە ئويناپ يۈرگەنلىرىم قايدىسەن؟

مەن بۇ يەرگە كېلىپ قالدىم نە ئۈچۈن؟
مەلۇم ئەمەس، ماڭا مۈشكۈل سىر نېچۈن؟
توغرا يولغا سالغىن قادىر خۇدايا،
ياشلار تۆكۈپ ئاۋارىمەن، قايدىسەن؟

يېشىلمەيدۇ نىمە ئۈچۈن تېپىشماق،
ماڭا مۈشكۈل خەتەر بىلەن ئېلىشماق.
بىر كۆرۈشكە خۇدا نېسىپ قىلارمۇ؟
غەمگۇزارىم، دىل مازارىم قايدىسەن؟

ھەسەنەم يىغلاپ - يىغلاپ ئۇخلاپ قاپتۇ، چۈشىدە گۈلپەرىنى كۆرۈپتۇ. گۈلپەرى ئۇنىڭغا بىر دەستە قىزىل- گۈلنى تۇتۇپ: «ئەي يىگىت، ئەتە ئاتامنىڭ ئالدىغا سالامغا بارىسىز، لېكىن ئوردىغا كىرىشتىن بۇرۇن مەن بىلەن كۆرۈشۈپ مېڭىشنى ئۇنتۇماڭ» دەپ، كۆزدىن غايىب بوپ- تۇ. ھەسەنەم ئويغىنىپ قارىغۇدەك بولسا، ھېچكىم كۆرۈن- مەپتۇ، لېكىن بېشىدا شاھانە تون - سەرپايىلەر تۇرۇپتۇ،

ئۆينىڭ ئىچى مەرزىلىك پۇراققا تولۇپتۇ. ھەسنەمنىڭ دى-
مىغىغا كىرگەن خۇش پۇراق ئۇنىڭ ئىشقى گۈلشەنىنى
پاتىپاراق قىلىشقا باشلاپتۇ.

ئەمدى سۆزنى گۈلپەرىدىن ئىشىتىمىز:

گۈلپەرى يەڭ ئىچىگە خەنجەر يوشۇرغان ھالدا دادىسى
شاھ بەرقۇتنىڭ ئالدىغا كىرىپتۇ ۋە ئۆزىنىڭ يۈرەك سۆزى
پۈتۈلگەن خەتنى شاھقا سۇنۇپتۇ. شاھ خەتنى ئالدىراپ
ئوقۇشقا باشلاپتۇ:

«ھۆرمەتلىك شاھ دادا، مەن سىزنىڭ جانجىگىرىڭىز
بولۇش سۈپىتىم بىلەن شۇنى ئىلتىماس قىلىمەنكى، ئور-
دىغا مۇناپىقلىق، پىتنە - پاسات ئۇرۇقى چېچىلدى. سىز-
مۇ خىيانەتكارلارنىڭ سۆزىنى قۇۋۋەتلەپ، دۆلەتنى خاراب
قىلماقچى بولدىڭىز. پۇقرالىرىڭىز قاتتىق زۇلۇم ئىسكەن-
جىسىدە قالدى. ئۇنىڭ ئۇستىگە، ياۋۇز ۋەزىرىڭىزنىڭ كەي-
نىگە كىرىپ، مەن بىلەن بىر كۈندە تۇغۇلغان تالاي يى-
گىتلەرنىڭ جېنىغا زامىن بولدىڭىز. شۇنى بىلىپ قويۇڭ-
كى، بىگۇناھ خەلقنى ئۆلتۈرۈپ تۈگىتەلمەيسىز، تۆكۈلگەن
قانلارنىڭ ئۇۋالىغا قالىسىز. ئۆزۈمنىڭ ئىشىغا كەلسەم،
مەن ئۆزۈم بىلەن بىر كۈن، بىر سائەتتە تۇغۇلغان يىگىت-
نى ئاللىقاچان تېپىپ قويغانمەن. ئۇنىڭ بىلەن سۆزلى-
شىپ، ياخشىلىقچە مېنى شۇ يىگىتكە بەرسىڭىز».

بۇ خەتنى ئوقۇپ پادىشاھ دىر - دىر تىترەشكە
باشلاپتۇ. ئۇ ئىغىز ئاچقۇچە، گۈلپەرى خەنجەرنى قولىغا

ئاپتۇ ـ دە:

ــ قېنى، ئېيتىڭ، پەرمانىڭىزنى ئۆزگەرتەمسىز، يوق؟ مېنىڭ دېگەنىمگە كۆنەمسىز، يوق؟ ئەگەر دۆلەتنى ئوڭشىمەسىڭىز، مېنى ئاشۇ يەگىتكە بەرمىسىڭىز، شۇ تاپتا ئۆزۈمنى ئۆلتۈرۈۋالىمەن، ــ دەپتۇ.

پادىشاھ ئىلاجىسىز گۈلپەرىنىڭ تەلىپىگە كۆنۈپتۇ، يىگىت بىلەن سۆزلەشمەكچى بوپتۇ.

ھەسنەم سەھەر ئورنىدىن تۇرۇپ بويىنى سۇغا سالغاندىن كېيىن ناماز ئوقۇپتۇ، ئاندىن يېڭى توننى كىيىپ، مەلىكە گۈلپەرىنىڭ يېنىغا راۋان بوپتۇ. ھەسنەم يېتىپ كەلگەندە، گۈلپەرى ئۆزىنى ياساپ ـ جابدۇپ تۇزەشتۈرۈۋاتقانىكەن. گۈلپەرى خۇش تەبەسسۇم بىلەن ھەسنەمنى قارشى ئاپتۇ ۋە ئالدىغا خىلمۇخىل نېمەتلەر كەلتۈرۈپتۇ، ئاندىن شۇنداق دەپتۇ:

ــ سىز بۈگۈن دادامنىڭ قېشىغا بارسىز، دادام نېمە دېسە، ياق دېمىگەيسىز، ئالدىدا ئىززەت ـ ئىكرامنى ساقلىغايسىز، قايتقىنىڭىزدا يېنىمغا كىرىپ ئۆتكەيسىز، ــ

دەپتۇ.
ھەسەنئەم ماقۇللۇق بىلدۈرۈپ، ئورنىدىن قوپۇپ ۋە ئىززەت ـ ئىكرام بىلەن شاھقا سالام بېرىپتۇ. پادىشاھ:
— سەن ئۈچ كۈندىن كېيىن قېشىمغا كىرىسەن، ساڭا دەيدىغان مۇھىم گېپىم بار، — دەپتۇ. ھەسەنئەم ماقۇللۇق بىلدۈرۈپ ئورنىدىن يېنىپ چىقىپتۇ.
ھەسەنئەم ئەھۋالنى گۈلپەرىگە ئېيتىپ قويۇپ، يەنە ئاۋۋالقى باغدا سەيلە ـ تاماشا قىلىپ ئۈچ كۈننى ئۆتكۈزۈپتۇ. ئۈچ كۈن توشقاندا، ھەسەنئەم پادىشاھنىڭ ئالدىغا كىرىپتۇ. شاھ ئۇنىڭغا:
— مېنىڭ ئۈچ شەرتىم بار، ئۇنى تولۇق ئورۇندىساڭ، قىزىمنى ساڭا بېرىمەن، ئورۇندىيالمىساڭ، كاللاڭنى ئالىمەن. بىرىنچى شەرتىم شۇكى، مۇشۇ شەھەردىن ئۈچ كۈنلۈك يىراقلىقتا بىر يېزا پەيدا قىلىسەن. بۇ يېزا شۇنداق گۈزەل بولسۇنكى، ئېتىزلاردا بۇغداي پىشىپ، ئورۇلۇپ، ئۇن تارتىلىۋاتقان، ئېتىز ـ ئېرىقلار يۇيۇلۇشلەشتۈرۈلگەن مەنزىرە ئايان بولسۇن. سەن ئۆزۈڭ بەرپا قىلغان يېزاڭدا پىشقان بۇغداينىڭ ئۇنىدا خېمىر يوغۇرۇپ، تونۇرغا گىردە ياقىسەن. مەن تۆتىنچى كۈنى سەھەردە بېرىپ شۇ تونۇرنىڭ بېشىدا ئولتۇرۇپ، ئۆز قولۇڭ بىلەن قومۇرغان گىردە بىلەن ناشتا قىلىپ يانىمەن، — دەپتۇ.
— چوقۇم ئورۇندايمەن، — دەپتۇ ھەسەنئەم.
ھەسەنئەم پادىشاھنىڭ دىگەنلىرىنى گۈلپەرىگە ئېيتقا-

نىكەن، گۈلپەرى:

— سىز نېمە دېدىڭىز؟ — دەپتۇ.

— ئورۇندايمەن، دېدىم، — دەپتۇ ھەسىنەم.

— سىز مۇشۇ ماڭغانچە مېڭىپ بىر تۈزلەڭگە بېرىپ، خالىغان يېرىڭىزدە ئۇخلاڭ. ئەتە سەھەر ئورنىڭىزدىن تۇرسىڭىز، دادامنىڭ دېگەنلىرىدىن نىشانە بولىدۇ. شۇنى ئېسىڭىزدە تۇتۇشىڭىز كېرەككى، تونۇردىن ناننى قومۇرۇشتا ئېچىڭىزدە: «مېنىڭ قولۇم ئەمەس، پەرىزاتنىڭ قولى» دېيىشنى ئۇنتۇماڭ، — دەپتۇ ۋە ھەسىنەمگە ئاقىيول تىلەپتۇ.

ھەسىنەم شەھەردىن چىقىپ خۇشال يول يۈرۈپتۇ، يول يۈرسىمۇ مول يۈرۈپتۇ. كەچ كىرىپ، گۇگۇم پەردىسىنى يېپىپتۇ. دەل شۇ چاغدا ھەسىنەم ئۇ چەت ـ بۇ چېتىگە كۆز يەتمەيدىغان بىر تۈزلەڭگە كەپتۇ. ئۇ قورساقنى توقلاپ ئۇخلاپتۇ.

ھەسىنەم ئەتىسى ئورنىدىن تۇرۇپ قارىغۇدەك بولسا، گۈزەل ۋە كۆركەم يېزا نامايان بوپتۇ. كۈن نۇرى گۈزەل يېزا قويىنىدىكى بىپايان بۇغدايزار دالىنى نۇرغا پۈركەپ تۇرغۇدەك. بۇغدايزارلىق دالىدا قانداقتۇر بىر سېھرىي كۈچ كارامىتىنى كۆرسىتىۋاتقۇدەك، بۇغدايلار بىر تەرەپتىن ئورۇلۇپ، بىر تەرەپتىن تېپىلىپ، دانلىرى ئايرىلىپ ئۈن بولۇپ چىقىۋاتقۇدەك. بۇنى كۆرگەن ھەسىنەم ھاڭ ـ تاڭ قاپتۇ. ئۇ ھوشىنى يىغىپ ئۇڭ تەرەپكە قارىغۇدەك بولسا،

تونۇردا گىردە نانلار پىشىۋېتىپتۇ. پادىشاھ تونۇر بېشىدا ھەسەنگە قاراپ تۇرۇپتۇ.

— سالام، پادىشاھ ئالىيلىرى ! — دەپتۇ ھەسەن ھودۇقۇشىنى بېسىپ.

— ئەي يىگىت، ناشتىلىقىمنى بەر، — دەپتۇ پادىشاھ. ھەسەن ئىككىلەنمەيلا تونۇرنىڭ بېشىغا چىقىپتۇ — دە، ئىچىدە: «مېنىڭ قولۇم ئەمەس، پەرىزاتنىڭ قولى» دەپ گىردىنى قومۇرۇپ پادىشاھنىڭ ئالدىغا ئېلىپ كەپتۇ. پادىشاھ ناشتا قىلىپ بولغاندىن كېيىن، ھەسەنگە:

— مېنىڭ قەسرىمگە بارغايسەن، — دەپتۇ — دە، كۆزدىن غايىب بوپتۇ. ئۇ ھەيران بولۇپ كۆزىنى يۇمغاندىكەن، ئۆزىنى گۈلپەرىنىڭ ھوزۇرىدا كۆرۈپتۇ.

ھەسەن ئەتىسى ئەتىگەندە پادىشاھنىڭ ئالدىغا بېرىپتۇ. پادىشاھ ئۇنىڭغا ئىككىنچى شەرتنى مۇنداق بايان قىپتۇ:

— بۇ يەردىن بەش كۈنلۈك يىراقلىقتا بىر تاغ پەيدا قىلىسەن، تاغ شۇنچىلىك گۈزەل بولسۇنكى، ئىقلىمدا بۇنداق تاغ كۆرۈلمىگەن بولسۇن. تاغنىڭ ئاستىدىن چوڭ بىر ئۆستەڭ سۇ ئاقسۇن، ئۇ تۈزلەڭگە چىققاندا ئىككىگە ئايرىلسۇن، بىرىدە قىزىل، بىرىدە يېشىل سۇ ئاقسۇن. مەن بارغاندىن كېيىن، قىزىل سۇدىن قىزىل بېلىق، يېشىل سۇدىن يېشىل بېلىق تۇتۇپ كاۋاپ قىلىپ بېرىسەن.

ھەسەن ئورۇنداشقا ۋەدە بېرىپ، گۈلپەرىنىڭ ئالدىغا بېرىپتۇ. گۈلپەرى ئۇنىڭغا:

此为试读，需要完整PDF请访问：www.ertongbook.com